

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
do praktika:
a) na pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 22
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 48
Mesečna priloga: Vestnik SHS

Cene inseratom:
Enostopna petlinna vrsta malih
oglasov po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglasi nad 45 mm višine
po Din. 2.—, poslana št.
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu povest.
Izbija vsak dan izvzemši
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini!

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telefon št. 59, uprava št. 332.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljansko št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, Sarajev 7.563, praško in dunaj 24.787.

Režim in volišča.

Sedanji režim je vpregel ves vladni aparat v volivno borbo. Agitirati mora seveda za edino zveličavno vladne stranke. Agitacijsko potovanje ministra Zupančiča naj bi pridobivalo za radikale tudi v Sloveniji pristašev. Osrednji volivni odbor v Beogradu je pa tudi gledal na to, da razvrsti volišča tako, da bo kar največ pristašem opozicionalnih strank oteženo izvrševanje volivne pravice. Največja pravica in najvažnejša dolžnost državljana je, da s svojim glasom soodločuje pri vladanju in upravi države.

Človek bi mislil, da bo državni volivni odbor volišča tako uredil, da bo državljanom kar najbolj olajšano, ko bodo izvrševali to pravico in dolžnost. Če pa pregledamo razvrstitve volišč v Sloveniji, je na prvi pogled jasno, da so tudi v tem odločevali v prvi vrsti strankarski oziri. Iz mnogih krajev so se ljudje po izvršenih volitvah v konstituantno radi razvrstitve volišč pritožili na politično oblast. Zadnjič so odločevali o voliščih Jutrovcvi, sedaj so imeli svoje prste vmes razni strankarsko pobarvani okrajni glavarji, samostojneži in radikali. SLS je zbrala vse pritožbe, ki jih je dobila pri zadnjih volitvah iz raznih volišč. Vse te pritožbe je poslala na osrednji državni volivni odbor z zahtevo, da se volišča tako uredi, kakor zahtevajo krajevne razmere in volivci. Konstatirati moramo, da se ni ta slavni državni urad v nobenem slučaju oziral na upravičene zahteve volivcev. Merodajni so bili izključno strogo strankarski oziri. Kako je mogoče, da na primer politična oblast tira v žužemberški občini volivce iz hinjske župnije tri do štiri ure daleč na volišče v Žužemberk? Ali ne bi mogli drugega volišča določiti v Hinjah? Kdo je kriv, da morajo volivci po ogromni večini pristaši SLS hoditi tako daleč na volišče v Žužemberk? Zakaj tirate več kakor 300 volivcev na to daljno pot, ko izvršujejo svojo najvažnejšo državljansko dolžnost. Kako se morejo stari in bolehi ljudje volitev udeležiti, ko iz Hinj do Žužemberka niti pravih potov ni? Ali niso ti »državotvorni« elementi s tem računali, da bodo s tem dosegli, da dobi njim osovražena stranka veliko manj glasov? Zakaj tirate volivce iz Ambrusa v daljnji Zagradec? Slepce bi moral videti, da samo zato, ker so vsi Ambruščani v taboru SLS. Nasprotno so pa tam, kjer količkaj morejo nasprotniki upati ra znatnejše število glasov, postopali zelo ho-netno. Mi tega ne obojamo. Obsojati pa moramo to, da se tako strankarsko postopa.

Navedli smo samo dva zgleda, kako pristransko so določevali volišča. Navedli bi jih lahko seveda celo vrsto. Mi proti tem balkanskim maneram najodločneje protestiramo. Naši pristaši pa iz tega dejstva zopet lahko sprevidijo, kako je sedanji režim korumpiran, gnil in do skrajnosti pristranski. Ta sistem je treba za vsako ceno vrgiti. Svoje strankarje pozivamo v onih krajih, ki jim je sedanji vladni sistem tako otežkočil izvrševanje volivne pravice, da zastavijo vse sile, da se število protirežinskih glasov radi te krivice ne zmanjša, ampak znatno poveča.

Demonstracije brezposelnih v Pragi.

Praga, 7. febr. (Izv.) Snoči so se vršile demonstracije brezposelnih. Prišlo je do spopada s policijo, ki je končno z orožjem v roki izpraznila ulice. Več oseb je bilo aretiranih.

Praga, 7. febr. (Izv.) Po zadnji statistiki je na Češkoslovaškem 141.000 brezposelnih in sicer na Češkem 102.800, na Moravskem 27.400, na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji 10.800. Tekom enega meseca se je število brezposelnih pomnožilo za 28 tisoč.

ČICERIN V BEROLINU.

Berlin, 7. februarja. (Izv.) Čičerin pride jutri v Berlin. Odpotoval bo v najkrajšem času v Moskvo, kjer ga nujno pričakuje.

Sela finančnega odbora.

ZAHTEVE POSLANCA PUŠENJAKA GLEDE DRAGINJSKIH DOKLAD URADNIŠTVU. — MANIPULACIJA VLADE NA RAČUN DRAGINJSKIH DOKLAD. — PREDLOG MINISTRA SPREJET. — RAZPRAVA O NOVEMBRSKI DVANAJSTINI.

Beograd, 7. febr. (Izv.) Danes od 4. do 8. zvečer se je vršila seja finančnega odbora, kateri je prisostvoval tudi finančni minister Stojadinović. Kot prva točka je bila na dnevnem redu razprava o draginjskih dokladah držav, nameščencem. Seje se je udeležilo 21 članov finanč. odbora, Govoril so: Reisner, Divac, Filipović, Deržić, Rajar, Milan Pribičević in Alić. Za Jugoslovanski klub je izvajal posl. Pušenjak: Položaj držav. uradnikov in uslužbencev je obupen. Zadnji čas je, da se že zboljša njihovo gnotno stanje. Predlog fin. ministra zadovoljiv, ker so stroški za povišanje draginjskih doklad preračunjeni na 91.700.000 dinarjev, medtem ko so preračunjeni dohodki iz povišanja stanovanjskih doklad, carine na koruzo, mast, meso ter aggio na izvoz, ki so odredeni za pokritje izdatkov za povišanje draginjskih doklad, na 690.750.000 dinarjev. Na ta način bi imel finančni minister pri vsem tem še velik dobiček. Govornik zahteva, da se vsa ta vsota porabi za povišanje uradniških doklad. Dalje predlaga, da se v 1. razred poleg Beograda, Zemuna in Sušaka uvrste tudi mesta Ljubljana, Zagreb, Novi Sad, Baker, Senj in podobna ter vsa mesta ob državni meji in vsa letovišča in kopališča. Predlaga, da se ukine maksimiranje draginjskih doklad, tako da bodo vsi državni uslužbenci dobivali iste doklade in isto stanarino. Posebne draginjske doklade ki so jih doslej prejemale sodniki, naj se povišajo in razširijo na vse druge uradnike z vseučiliško izobrazbo. Stanarina naj bo enaka za vse uradnike in uslužbence in v isti izmeri kakor v Srbiji. Govornik je opozarjal na obupno stanje finančnih in policijskih stražnikov v Sloveniji in zahteval, da se povišajo dosedanje dnevnice, če vrše službo izven svojega službenega mesta. Zahteval je, da kazniliškim paznikom povišajo osebne doklade tako kakor tudi orožnikom, finančni kontroli in policijskim

stražnikom. Zahteval je dalje, da se višjim državnim pravdnikom v Ljubljani in Splitu povišajo draginjske doklade. Govornik je obsodil način, po katerem hoče finančni minister kriti izdatke za povišanje draginjskih doklad, to je s povišanjem izvoznih carin in aggia na izvoz. To je navaden circulus vitiosus, ker se bodo povišale cene vsem življenjskim potrebščinam. Neznatno povišanje draginjskih doklad ni v nobenem razmerju z naraslo draginjo. Končno je govornik izjavil, da bo glasoval za predlog, zahteval pa je, da se predlog izpopolni, v kolikor ne odgovarja zahtevam državnih uslužbencev.

Po govoru posl. Pušenjaka in ostalih govornikov je finančni minister Stojadinović izjavil, da ne more pristati niti na enega izmed predlogov, ki so jih stavili govorniki, ker nima sredstev.

Nato se je vršilo glasovanje. Za predlog finančnega ministra je glasovalo 17 članov, proti pa 3. Zanimivo je, da so slovenski demokrati glasovali za predlog, ostali demokrati in socialisti Divac pa proti predlogu. Predlog finančnega ministra je bil nato sprejet tudi v specialni debati.

Zatem se je vršila razprava o državnih dohodkih in izdatkih v mesecu novembru 1922. Po tabeli finančnega ministra znašajo izdatki v novembru 2.119.322.741 dinarjev 11 par, dohodki pa 2.146.774.996 dinarjev 87 par.

K tem dohodkom je v novembru Slovenija prispevala: neposredni davek in doklade 10.646.422 dinarjev 50 par; specialna trošarina 1.033.419 Din 86 p; takse 4 milijone 802.744 Din 59 p; monopoli 13 milijonov 291.706 Din 28 p; prometne ustanove 3.699.487 Din; poljedelske ustanove 74.072 Din 32 p; državne nepremičnine 3.041.142 Din 67 p; kapitali in fendi 4.158.000 Din 21 par; razni dohodki 625.495 Din 40 p.

Končno so bila prebrana še poročila o vporabi denarja iz agrarnega fonda.

Konferenca neodvisne radikalne stranke.

VSAK KOMPROMIS IZKLJUČEN. — PROGLAS NA NAROD.

Beograd, 7. febr. (Izv.) Danes popoldne se je vršila tukaj prva konferenca neodvisne radikalne stranke. Navzočih je bilo 39 delegatov iz vseh krajev države. Stojan Protić je v otvoritvenem govoru izjavil, da je vsak kompromis med oficijelno in neodvisno radikalno stranko nemogoč. Nato

je razvijal program neodvisne radikalne stranke, kojega temeljne točke so: 1. revizija ustave, 2. edinstvo naroda in 3. sporazum s Hrvati in Slovenci. Izjavil je, da se neodvisna radikalna stranka udeleži volitev samostojno. Delegati so nato sprejeli volivni proglas na narod.

Turčija mobilizira.

TURSKI ULTIMAT POVELJNIKOM ZAVEZNIŠKIH LADIJ V SMIRNI. — GRŠKA VZNEMIRJENA.

London, 7. febr. (Izv.) Reuter poroča iz Carigrada: Turški listi objavljajo povelje zbornega poveljnika v Carigradu, da se morajo vsi častniki takoj zglasti, sicer bodo ostro kaznovani.

London, 7. febr. (Izv.) Reuter poroča iz Carigrada: Turški poveljnik v Smirni je

obvestil poveljnike zavezniskih vojnih ladij, da bo prisiljen rabiti silo, ako ne bi zavezniske ladje takoj zapustile Smirne.

Atene, 7. febr. (Izv.) Ministrski predsednik Gonatan je izjavil, da grška vlada ne bo kršila dogovora v Mudaniji, ako se ga bodo držali Turki.

Italijanski parlament.

MUSSOLINI PROROKUJE VOJNO. — RAZPRAVA O JADRANSKI POGODBI. — TRGOVINSKA POGODBA MED ITALIJO IN ČEŠKOSLOVAŠKO SPREJETA.

Rim, 7. febr. Po raznih naznanilih predsedstva je v prvi seji večeraj italijanska zbornica takoj prešla na razpravo o washingtonski pogodbi. Kot zadnji je govoril o razpravi Mussolini, ki je rekel, da je trajen mir med narodi dozdevno nemogoč in da pomenjajo vsi mednarodni dogovori o razorožitvi le trenutno olajšanje v življenju narodov. Kljub temu je imela Italija prav, da se je pridružila washingtonski pogodbi, ker je s tem dokazala, da ne nasleduje puistolovske in bojevitve politike. S tem, da fašistovska vlada to pogodbo predlaga v ratifikacijo, označuje v glavnih potezah pravce svoje zunanje politike. Zbornica je pogodbo soglasno odobrila.

Rim, 7. febr. (Izv.) V rimskem parlamentu je izjavil admiral Thavn de Revel, da se nahaja Italija po razpadu Avstrije v

maritimnem oziru v mnogo slabšem položaju kakor prej. Italija mora imeti danes brodogve enako francoskemu. Mussolini pa je odgovoril, da je upanje na ohranitev miru ničevno. Zato mora biti fašistovska vlada pripravljena, da vzdrži mir za vsako ceno.

Rim, 7. febr. (Izv.) Skupina Turatijeva je izjavila, da bo vztrajala v opoziciji proti fašistovski vladi. Pozneje bo pa zopet prestopila v aktivno delovanje, ker je skupina trdno prepričana, da se bo gospodarstvo fašistov kmalu zrušilo.

Rim, 7. febr. (Izv.) Glavni odsek za zunanje zadeve je začel danes razpravljati o jadranski pogodbi.

Rim, 7. febr. (Izv.) Parlament je danes sprejel trgov. pogodbo s Češkoslovaško.

Velika manifestacija H. P. S.

Sibenik, 7. febr. (Izv.) V nedeljo se je vršila tu velika skupščina HPS za vse okraje severne Dalmacije. Bilo je navzočih nad 1000 zaupnikov v narodnih nošah. Govoril je poslanec Barič. Radikali so hoteli spreved pot skupščini motiti, toda so bili krepko zavrnjeni.

Pogodba z Italijo.

Beograd, 7. febr. (Izv.) Danes je italijanski poslanik na našem dvoru Negrotti posetil ministra za zunanje zadeve Ninčiča ter mu sporočil besedilo brzogovorne ministrskega predsednika Mussolinija, kateri javlja, da je italijanska vlada parlamentu predložila nujno ratifikacijo sv. margeritske pogodbe. Dr. Ninčič je izjavil svoje zadovoljstvo nad tem dejstvom, ki da bo napravilo najboljši vtis na našo javnost.

Preganjanje komunistov v Italiji.

Rim, 7. febr. (Izv.) V Italiji se nadaljuje preganjanje komunistov. V Bologni so zaprli 16 komunistov, med temi bivšega župana zaradi razširjanja proglaša komunistične internacionale proti italijanskemu fašizmu. Agenzia Stefani poroča, da se krivice izročé sodnijam kot državni nevarni. S temi zadnjimi poizkusi komunizma hoče Italija najstrožje obračunati. Pri enem izmed aretiranih komunistov — Amadeju Bordigiu so našli za 240.000 lir angleških funtov. Agencija meni, da ta nastop tretje internacionale ne bo ostal brez vpliva na razmerje med Italijo in Rusijo.

Trst, 7. febr. Italijanske oblasti so izsledile proglas moskovske komunistične centrale proti fašizmu v Italiji v uredništvu komunističnega dnevnika »Lavoratore« v Trstu. Preiskava v uredništvu tega lista se je izvršila v petek popoldne ter so odvedli v zapor štiri urednike »Lavorator«, dalje urednika slovenskega komunističnega dnevnika »Delo« Josipa Pertota in dijaka Vladimira Martelanca, ki se je tedaj mudil v uredništvu. Komunisti so baje snovali veliko revolucionarno akcijo proti fašizmu, v kateri je bila določena posebno važna vloga Slovincem.

Posredovanje med Nemčijo in Francijo.

MUSSOLINI IN DR. BENEŠ POSREDOVETA.

Dunaj, 7. febr. (Izv.) V tukajšnjih diplomatskih krogih govore o dveh posredovalnih poskusih med Francijo in Nemčijo. Po teh vesteh bi posredoval italijanski ministrski predsednik Mussolini in češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Glede posredovanja dr. Beneša v češkoslovaških merodajnih krogih ni ničesar znanega.

POLOŽAJ OB RUHRI NESPREMENJEN.

Düsseldorf, 7. februarja. (Izv.) V posebni proklamaciji poziva francoska vlada rudarje, naj se dajo naturalizirati.

Francosko-poljska zveza.

Varšava, 7. februarja. (Izv.) Minister vnanjih zadev Skryuski je izjavil, da tvori tudi še sedaj mirovne pogodbe trajno podlago poljske vnanje politike. Poljsko-francoska zveza je »conditio sine qua non« evropskega miru in evropskega ravnotežja. Poljska želi z vsemi svojimi sosedi mir, ampak samo na tej podlagi.

Rotschildov zastopnik v Moskvi.

Moskva, 7. febr. (Izv.) Zastopnik pariških Rotschildov je prišel v Moskvo, kjer se pogaja s sovjetsko vlado o ustanovitvi zasebnih francoske banke v Moskvi.

SEIPILOV POT V BELGRAD PRELOŽEN

Dunaj, 7. febr. (Izv.) Ze večkrat napovedani in zopet preklificani odhod zveznega kancelarja dr. Seipla v Beograd je sedaj dolčen na 18. februarja. Dr. Seipla bosta spremljala finančni minister dr. Grünberger in sekcijški načelnik Schiller.

Brez posebnega obvestila.

Vsemogočni je poklical k Sebi angelsko-dobro in izredno plemenito bitje, najzvestejšo družico in pre-skrbno mater, gospo

Mileno Papež

ki je, nedolžna žrtev krute svetovne vojne, daleč od rodne solčne Gorice, po dolgotrajni, mukepolni bolezni, dne 6. svečana 1923, ob 12. uri boguvdana in pripravljena za pot v večnost, zapustila za vedno dolino solz.

Ostavila je v največjem obupu soproga in otroka. Pogreb nadvse ljubljene pokojnice se vrši dne 8. svečana popoldne na magdalenskem pokopališču v Mariboru.

Maribor - Ljubljana, dne 6. svečana 1923.

Prof. dr. Papež in otroka.

Kot samost. gospodinja

IŠČEM SLUŽBO v mestu ali izven mesta, z dobrimi spričevali. — Naslov pove upravnitvo «Slovenca» pod št. 745.

Inštrukcije. Da se predvsem revnejšim dijakom prvega in drugega razreda srednjih šol omogoči nadaljni študij, se jim dajejo inštrukcije iz vseh predmetov proti jako nizkemu honorarju. Pismene ponudbe s priloženo znamko za odgovor sprejema anon. družba Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3, pod «Pedagogium».

Blago za prevleko divanov in drozega nubištra: veliki izbor, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje itd. priporoča tvrdka **A. & E. Škoberné** Ljubljana, Mestni trg 10

Sprejemem PLETILKO

proti dobremu plačilu. — Naslov v upravi SLOVENCA pod št. 691.

SVARILO!

Podpisani IVAN LACKNER, posestnik v Črnomlju, izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki jih napravi moja žena LEOPOLDINA roj. NOWOTNY, hči pok. pismonoše v Ljubljani, Dunajska cesta št. 25.

Ivan Lackner s. r.

HIŠA naprodaj!

z dvema sobama, pisarna, kuhinja in velika skladišča z električno razsvetljavo, vodovod ter v hiši trgovina s premožem, drvmi, apnom in cementom, leži v bližini Glavnega trga na prometni ulici, se uporabi lahko za majhno tovarno ali za veliko delavnico, prostor je 890 m². — Kupec lahko takoj prevzame in se vseli. Cena 225.000 Din, 40.000 Din pa ostane lahko vključeno. — M. GRGIČ, Koroska cesta št. 49, MARIBOR. 707

Svila, čipke modni nakit!

A. Šinkovič nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

Predpust 1923!

Svila za plesne obleke
Krep
Atlas
Batist
Etainm
Rokavice za dame in gospode
Nogavice za dame in gospode
Elida toaletni izdelki

LJUBLJANA
Mestni trg 10

Rabim 200 do 300 m novih ali dobro ohranjenih

NAVADNIH TRACNIC
(Feldbahnschienen) in 5 do 8 VOZOV (Rollwagen), ali pa sama koleca in osi. Ponudbe na: ALOJZIJ MILAVEC, Planina pri Rakeku. 752

Izdaja konzorcij «Slovenca».

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskrenoljubljeni soprog, predobri oče, brat, stric in svak, gospod

PETER KRISCH

posestnik in gostilničar

danes, dne 7. februarja t. l., po kratki bolezni previden s tolažili svete vere mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v petek, dne 9. t. m., ob 4 pop. iz hiše žalosti Gledališka ulica št. 2 na pokopališče pri Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 7. februarja 1923.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod.

Kupim dobro ohranjeno kompletno SEDLO

za manjšega konja.

— Ponudbe na upravnitvo «Slovenca» pod št. 741 s navedbo cene.

Potrjim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je preljuba soproga in mamica, gospa

Marija Sadel, roj. Maričič

včeraj mirno v Gospodu zapala. — Pogreb se vrši v četrtek, 8. febr., iz Zvonarske ul. št. 11, ob 4. uri popoldne, na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, 7. febr. 1923.

Žalujoči ostali.

DRUŠTVO STAVBINSKIH POLIRJEV IN RISARJEV ZA SLOVENIJO vabi vse polirje in risarje na svoj

USTANOVNI OBČNI ZBOR

v soboto, dne 10. t. m., ob pol 7. uri, ki se vrši v restavraciji pri «Zlatoroga» v Gosposvetski ulici s sledečim sporedom:

1. Prečitavanje pravil.
2. Volitev predsednika in odbora.
3. Slučajnosti.

Ker je v interesu vsakega polirja in risarja, da se udeleži tega občnega zbora, se prosi gotove udeležbe. — Pripravljalni odbor društva polirjev in risarjev.

Iščem služkinjo

za takoj, k mali družini (en 3leten otrok); razumeti mora v kuhinji in sobah. Plača po dogovoru. Poštene PRIMORKE od 26 do 30 let imajo prednost. — Osebnost ali pismo se je zgledati pri IVANU SEVER, trgovec, VELENJE.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je umrla naša srčno ljubljena soproga, sestra in teta, gospa

Zofija Lubec roj. Rostocher

žena postajnega mojstra v pok.

včeraj, 6. t. m., ob 8. uri zvečer, po dolgi in mukepolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno preminula. — Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek, 8. t. m., ob 4. uri pop. iz javne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. februarja 1923.

Žaložice rodbine: LUBEC, RAVNIK, ROSTOCHER.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Brez posebnega obvestila.

V najglobji žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša srčno ljubljena soproga, dobra mamica, sestra, teta in svakinja, gospa

Ana Košenina roj. Hafner

žena posestnika in mesarja,

včeraj dne 7. t. m. po kratki in mukepolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, Bogu udano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se bode vršil v petek, dne 9. februarja t. l. ob 2 uri pop. iz hiše žalosti Kolodvorska ul. 6. na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Bodi ji ohranjen blag spomin!

V Ljubljani, dne 8. februarja 1923.

Paul in Janko
sinova

Ivan Košenina in vse osta'o sorodstvo.
soprog

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.